

Sygn. akt IV CSK 169/17

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku B.M. i A.M.

przy uczestnictwie N.D., A.D., M.D.

i S.W.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 października 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczek postępowania N.D.

i A.D.

od postanowienia Sądu Okręgowego w L.

z dnia 26 sierpnia 2016 r., sygn. akt II Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od uczestniczek solidarnie na rzecz wnioskodawców
łącznie kwotę 1350,- (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych)
z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2016 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił apelację uczestniczek N.D., A.D. i M.D. od postanowienia Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 grudnia 2015 r., którym stwierdzone zostało nabycie przez wnioskodawców B.M. i A.M., drogą zasiedzenia, własności zabudowanej nieruchomości w T., opisaney szczegółowo w uzasadnieniu postanowienia; rozstrzygnięte zostały koszty postępowania. Podstawą zasiedzenia było spełnienie przesłanek z art. 172 k.c., w sytuacji posiadania samoistnego nieruchomości w złej wierze. Oddalając apelację uczestniczek Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i dokonałą ocenę prawną.

W skardze kasacyjnej uczestniczki postępowania zarzuciły Sądowi Okręgowemu naruszenie zaskarżonym postanowieniem przepisów prawa materialnego, tj. art. 172 § 2 k.c. przez jego błędną wykładnię i uznanie możliwości zasiedzenia przedmiotowej nieruchomości; art. 336 k.c. przez jego błędną wykładnię i uznanie posiadania samoistnego nieruchomości przez wnioskodawców; art. 710 k.c. przez jego niezastosowanie w sytuacji użyczenia wnioskodawcom spornej nieruchomości; art. 339 k.c. przez błędną wykładnię i wadliwe zastosowanie domniemania samoistności posiadania nieruchomości przez wnioskodawców. Skarżące wniosły o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie po uchyleniu tego orzeczenia oddalenie w całości wniosku i zasądzenie kosztów postępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawcy wnieśli o odmówienie jej przyjęcia do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na brak spełnienia przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania pełnomocnik uczestniczek wskazał na konieczność rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy istotnych zagadnień

prawnych, w postaci dwóch pytań: pierwsze, czy niewykonywanie prawa posiadania nieruchomości przez współwłaściciela lub też wykonywanie tego prawa co do określonej części nieruchomości uprawnia do wniosku, że współwłaściciel posiadający przejął tę nieruchomość w samoistne posiadanie w zakresie uprawnień współwłaściciela niewykonywającego swego prawa posiadania nieruchomości lub też wykonującego swe prawo posiadania nieruchomości wyłącznie co do części tej nieruchomości. Drugie pytanie dotyczy tego, czy fakt, że współwłaściciel, przeciwko któremu biegnie zasiedzenie zamieszkuje w nieruchomości będącej przedmiotem sporu o zasiedzenie, wyklucza możliwość stwierdzenia zasiedzenia własności przez posiadacza, korzystającego z tej nieruchomości za zgodą i wiedzą właściciela.

Najpierw wymaga skorygowania zagadnienie sformułowane w pierwszym pytaniu przez przypomnienie, mimo wyводу pełnomocnika skarżących na temat posiadania w uzasadnieniu podstaw skargi, że posiadanie nie jest prawem, tylko stanem faktycznym, z którego mogą wynikać skutki prawne i polega na władaniu rzeczą (art. 336 k.c.). Nie ma więc wykonywania lub niewykonywania prawa posiadania, jak to jest wskazane w treści pytania, tylko współwłaściciel może z tytułu swego prawa wykonywać władanie rzeczą w zakresie, w jakim z prawa własności lub w innym przypadku, z innego prawa rzeczowego, wynika dla władającego *ius possidendi* z wolą władania (*animus*) dla siebie (posiadanie samoistne) lub dla kogo innego (posiadanie zależne).

To jednak tylko kwestia porządkująca przedłożone zagadnienie. Istotne jest natomiast to, że wskazane zagadnienie opiera się na błędnym założeniu, iż wnioskodawcy byli współwłaścicielami, nazwanymi współwłaścicielami posiadającymi, podczas gdy z ustalonego stanu faktycznego wynika, że byli tylko posiadaczami. Odpowiada to twierdzeniu samych osób skarżących, które w drugim zadany pytaniu i podniesionych zarzutach skargi kasacyjnej wskazują na wnioskodawców jako korzystających na podstawie umowy użyczenia, a więc wykonujących posiadanie zależne. To wzajemnie sobie przeczy, zresztą na niekorzyść skarżących, gdyż wnioskodawcy nie byli przed upływem terminu zasiedzenia współwłaścicielami nieruchomości i za takich się nie uważali, a z ustaleń wynika, że tymi współwłaścicielami były uczestniczki postępowania

A.D. i M.D. po połowie. Podobnie sprawa się ma odnośnie do zasiedzenia zabudowanej nieruchomości, wskazanej w postanowieniu Sądu pierwszej instancji, a nie, jak wskazują skarżący części budynku. W efekcie problematyka zasiedzenia części budynku, zasiedzenia przeciwko współwłaścicielom oraz kwestia domniemania samoistności posiadania i jego ciągłości w razie zasiedzenia udziału we współwłasności, nie mają zastosowania w okolicznościach rozpoznawanej sprawy.

Rozstrzygnięcie przedstawionych zagadnień prawnych nie ma zatem znaczenia w sprawie, co wyklucza przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07), a ponadto, co przyznaje pełnomocnik uczestniczek, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego kwestie te znalazły odzwierciedlenie w wydanych już wcześniej orzeczeniach.

W podstawowej warstwie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zarzuty samej skargi opiera się na kwestionowaniu ustalonego stanu faktycznego i zmierza do jego podważenia wraz z oceną przeprowadzonych dowodów. Dotyczy to zwłaszcza odwoływania się do posiadania zależnego i umowy użyczenia wiążącej wnioskodawców i uczestniczki postępowania. Niezależnie już od tego, że skarżące nie podnoszą w ogóle zarzutów naruszenia w zaskarżonym postanowieniu przepisów postępowania (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), to zarzuty w zakresie ustalonych faktów i oceny dowodów nie mogą stanowić podstawy skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

W tym stanie rzeczy należało na podstawie art. 398⁹ § 2 orzec jak w postanowieniu, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.